

Дата : 22.05.2023 р.

Клас : 7-С

Предмет : природознавство

Тема : Охорона рослин. Рослини, занесені до Червоної книги України.
Заповідники, національні природні парки України

НАВЧАЛЬНИЙ МАТЕРІАЛ

Життя людей без рослин важко уявити. Вони дають їжу, одяг, ліки, при- крашають житло.

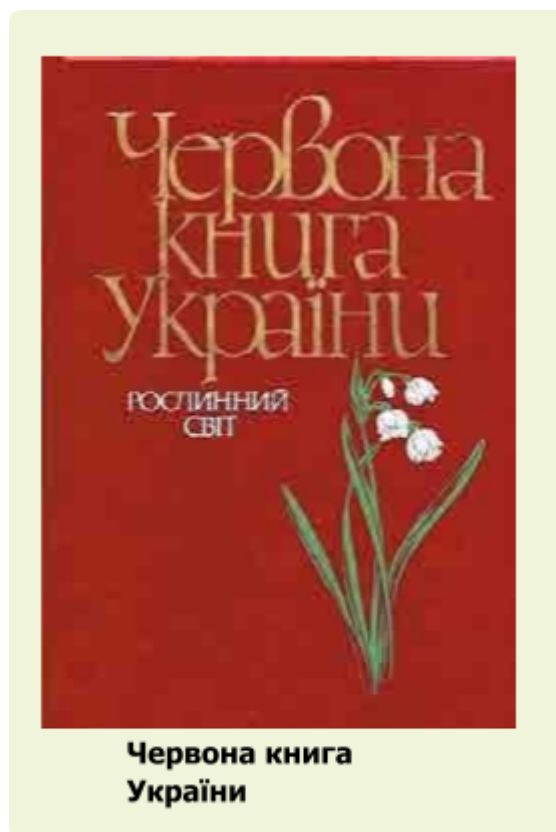
Які ви знаєте їстівні рослини?

Через вирубування лісів,
розорюван-

ня лук, осушення боліт багато дикорослих рослин стали рідкісними або взагалі зникли. Зриваючи квіти, люди знищують майбутні плоди, а отже, і нові рослини.

Щоб зберегти рідкісні рослини, в Україні прийнято Закон про охорону рослинного світу та створено Червону книгу України. Цю книгу так назвали тому, що червоний колір є сигналом заборони. Рослини, які внесені до Червоної книги, перебувають під охороною. Їх заборонено знищувати.

У наш час у Червону книгу записано 826 рідкісних, вразливих і зникаючих видів рослин, які ростуть на території України. Зроблено їх короткі описи, місця поширення, чисельність, причини зникання та заходи, необхідні для їх охорони.

Діти, запам'ятайте!

Збирати рослини, занесені до Червоної книги, їх плоди та насіння заборонено.

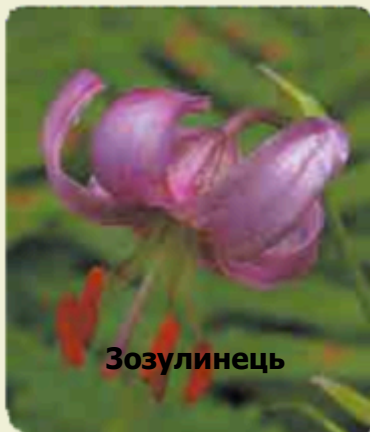
Невиконання цих вимог може призвести до зникнення рідкісних рослин не тільки на території певної місцевості, але й всієї України.

Лілія лісова

Деякі із рідкісних рослин, які внесені до Червоної книги, вражають своєю красою. Наприклад, **лілія лісова, півонія вузьколиста, зозулинець** та інші.

Півонія вузьколиста

Для збереження рослин у природно-му стані, їх вивчення, охорони довкілля та ефективного використання природних ресурсів створені заповідники. **Заповідник** — це територія, на якій зберігається рослинний світ у природному стані. Це своєрідний еталон природи. У цьому місці людині заборонено проводити

Зозулинець

**Незайма
ний степ
(біосферний
заповідник
«Асканія-Нова»)**

**Долина нарцисів
(Карпатський біосферний
заповідник)**

**Національний природний
парк**

«Голосіївський» (м. Київ)

**Національний природний
парк**

«Дністровський каньйон»

(Тернопільська область)

господарську діяльність і втручатися в життя природи. Заповідники охороняє держава. Їх територія позначається охоронними знаками.

В Україні помилуватися первозданною природою можна в біосферних заповідниках **«Асканія-Нова»** (Херсонська область), **«Розточчя»** (Львівська область), **Карпатському біосферному заповіднику** (Закарпатська область), **Дунайському біосферному заповіднику** (Одеська область) та інших.

Побачити красиві пейзажі можна в

національних природних парках України. **Національний природний парк** – це природоохоронна територія. Тут діяльність

людини обмеже- на задля збереження природи. На відміну від заповідників, де людям за- боронено взагалі втручатися, у національних парках можна вести госпо- дарську діяльність, відпочивати, збирати гриби, ягоди тощо. Національні природні парки різні за розмірами. Наприклад, парк **«Голосіївський»** розташований у Києві, а парк **«Дністровський каньйон»** займає частину Тернопільської області.

Запам'ятайте

Національний природний парк — природоохоронна територія, на якій діяльність людини обмежена для збереження природи.

Природний заповідник — природоохоронна, науково-дослідна установа загальнодержавного значення, створена з метою збереження рослинного і тваринного світу в природному стані.

Червона книга України — державний документ про сучасний стан видів тварин і рослин, які перебувають під загрозою зникнення, та про заходи щодо їхнього збереження й відтворення.

Дайте відповіді на наступні запитання

1. Чому зникають рослини?
2. Куди записують рідкісні та зникаючі види рослин?
3. Чому Червона книга отримала таку назву?
4. Назвіть декілька рослин, внесених до Червоної книги.
5. Навіщо створені природні заповідники?
6. Користуючись текстом підручника, назвіть природні заповідники.
7. Чим відрізняється національний природний парк від природного заповідника?
8. Користуючись текстом підручника, назвіть національні природні парки.

Виконайте завдання

1. Накресліть у зошиті таблицю й запишіть назви природних заповідників і національних природних парків України.

**Природні
заповідник
и**

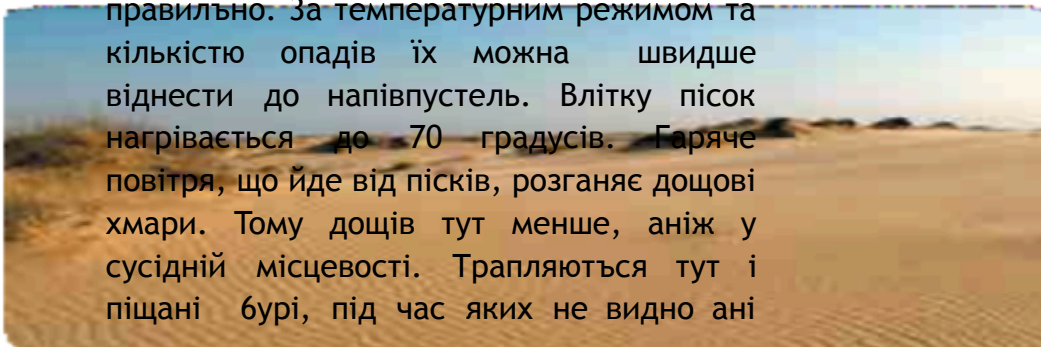
**Національні
природні парки**

Цікаво знати...

У Херсонській області існує національний природний парк «Олешківські піски». Це найбільший піщаний масив Європи. Він складається із безмежних барханів висотою близько 5 метрів і негустої рослинності. Піски в цій місцевості існували здавна. Олешківська пустеля в нинішньому своєму вигляді з'явилася порівняно недавно – близько 100 років тому. Причиною цього стало випасання величезних отар овець. Унаслідок цього трава була знищена, піски звільнилися й за допомогою вітру розширилися. Діаметр пустелі близько 15 кілометрів. Стримують збільшення розмірів пустелі штучно насаджені густі ліси.

Попри те, що Олешківські піски називають пустелею, це не зовсім правильно. За температурним режимом та кількістю опадів їх можна швидше віднести до напівпустель. Влітку пісок нагрівається до 70 градусів. Гаряче повітря, що йде від пісків, розганяє дощові хмари. Тому дощів тут менше, ніж у сусідній місцевості. Трапляються тут і піщані бурі, під час яких не видно ані

неба, ані сонця.

У пустелі на глибині 300-400 метрів існує прісне підземне озеро з дуже смачною водою. Проте науковці дослідили, що масштабно добувати звідси воду не можна. Тоді рівень води знизиться, і ліси не зможуть стримувати піски.

Олешківські піски

Домашнє завдання : опрацювати поданий матеріал